

Policy Brief

เมื่อบริษัทอาหารแปรรูปทรงอิทธิพล
สังคมไทยกำลังเผชิญอะไร?
และจะแก้ไขได้อย่างไร?

เมื่อร้านอาหารแปรรูปทรองอิทธิพล สังคมไทยกำลังเผชิญอะไร และจะแก้ไขได้อย่างไร?

ร้านอาหารแปรรูปในประเทศไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วและกลายเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อทั้งเศรษฐกิจและนโยบายสาธารณะของประเทศไทย บริษัทเหล่านี้ช่วยสร้างรายได้และการจ้างงาน แต่ผลิตและจำหน่ายอาหารแปรรูป รวมทั้งมีแนวทางการดำเนินธุรกิจที่สร้างปัญหาสุขภาพ เช่น โรคอ้วน เบาหวาน และโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง⁽¹⁾ นอกจากนี้ บริษัทอาหารฯ ยังมีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบายผ่านการสร้างเครือข่ายกับผู้มีอำนาจทางการเมืองและการใช้กลยุทธ์เชิงอิทธิพลอื่นๆ เพื่อให้เอื้อต่อผลประโยชน์ของตนเอง⁽²⁾ ดังนี้

7 กลยุทธ์ ในการสร้างอิทธิพล ให้แก่บริษัทอาหารแปรรูป ที่ส่งผลต่อสังคมไทย

1 กลยุทธ์ทางการเมือง

ร้านอาหารแปรรูปในประเทศไทยดำเนินกลยุทธ์การเมืองอย่างเป็นระบบและหลากหลาย เพื่อสร้างความสัมพันธ์และขยายอิทธิพลต่อผู้กำหนดนโยบายในหลากหลายมิติ ทั้งด้านอาหารและโภชนาการ แรงงาน การเกษตร และการศึกษา

กลยุทธ์เหล่านี้ประกอบด้วย การเข้าร่วมในคณะทำงานและกลุ่มที่ปรึกษา การให้คำแนะนำเชิงเทคนิค การมีอดีตพนักงานในองค์กรภาครัฐทำงานในอุตสาหกรรมอาหารและในทางกลับกัน การใช้เครือข่ายส่วนตัวและครอบครัวเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองหรือพรรคการเมือง รวมถึงการลobbีและการให้ทุนแก่พรรคการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐทั้งในรูปแบบที่เปิดเผยและไม่เป็นทางการ

นอกจากนี้ ยังมีการใช้กฎหมายเพื่อข่มขู่หรือสกัดกั้นฝ่ายตรงข้าม รวมถึงการเสนอทางเลือกเชิงนโยบาย เช่น การควบคุมตนเองแทนการออกกฎหมาย กลยุทธ์เหล่านี้แสดงโครงสร้างอำนาจที่ไม่สมดุล และลดทอนความสามารถของรัฐในการปกป้องสุขภาพและความเป็นธรรมของคนในสังคม⁽³⁾

ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับ ควรเปิดเผยข้อมูลเพื่อสร้างความโปร่งใส ดังต่อไปนี้

1

ลดหรือจำกัดบทบาท ของบริษัทอาหาร

ให้อยู่ในฐานะผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น ไม่ควรให้มีส่วนร่วมในคณะกรรมการหรือคณะทำงานเชิงนโยบายโดยตรง

2

เปิดเผยผลประโยชน์ กับชื้ออย่างชัดเจน

ของคณะกรรมการหรือคณะทำงาน พร้อมกับสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในคณะกรรมการหรือคณะทำงานในทุกระดับของกระบวนการนโยบาย เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความเชื่อมั่นของสาธารณะ

3

รายงานและติดตาม เหตุการณ์การข่มขู่คุกคาม

เตรียมความพร้อมให้กับบุคคลผ่านการสร้างความตระหนักรู้และการอบรม (เช่น ด้านความปลอดภัยทางไอที ความรู้ด้านกฎหมาย) และให้การคุ้มครองและการสนับสนุนผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือผ่านคำปรึกษาทางกฎหมาย และเครือข่ายการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน

4

มีทะเบียนนักล็อบบี้ บันทึกการประชุม

หรือการมีปฏิสัมพันธ์ใดๆ กับบริษัทอาหารฯ ต่อสาธารณะ ได้แก่ รายงานวัน เวลา และวัตถุประสงค์ของการประชุม เปิดเผยแพร่รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมจากทั้งภาครัฐและภาคอุตสาหกรรม สรุปประเด็นที่มีการหารือหรือข้อตกลงที่อาจเกิดขึ้น กำหนดขั้นตอนให้มีบุคคลที่สามารถร่วมรับฟังการเข้าพบ และพัฒนาระบบ “Open Data” เพื่อเปิดเผยรายชื่อคณะกรรมการที่มีอำนาจตัดสินใจ วาระและบันทึกการประชุม และการเข้าพบของบริษัท

5

ตั้งคณะกรรมการอิสระ จากหลายภาคส่วน

เพื่อตรวจสอบการเงินของพรรคการเมือง

6

พรรคการเมืองควร เปิดเผยที่มาของเงินทุน

ผ่านเว็บไซต์อย่างสม่ำเสมอ และจัดทำรายงานรายเดือนหรือรายไตรมาส เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามตรวจสอบได้ใกล้เคียงกับเวลาจริง

2 กลยุทธ์วิทยาศาสตร์

บริษัทอาหารฯ ใช้กลยุทธ์วิทยาศาสตร์ โดยมีสององค์ประกอบหลัก ได้แก่

- 1** การวางกรอบหลักฐานทางวิชาการและการโต้แย้ง ซึ่งรวมถึงการให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยและการประชุมวิชาการ การจ้างนักวิชาการเป็นที่ปรึกษาหรือโหมะก การเลือกใช้ข้อมูลบางส่วน การเผยแพร่หลักฐานที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการ การจัดการศึกษาแบบตบตบสนองความต้องการแรงงานของบริษัท การควบคุมการเผยแพร่งานวิจัย การสร้างความสับสนต่อหลักฐาน และการโต้แย้งข้อมูลจากภาคประชาสังคม
- 2** การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งครอบคลุมการใช้เทคโนโลยีและสารเคมีในกระบวนการผลิตเพื่อยืดอายุสินค้า การพัฒนาเนื้อจากพืช และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนตลาดและออกแบบกลยุทธ์ทางการตลาดให้ตรงกลุ่มเป้าหมาย

ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1 สถาบันวิชาการและนักวิจัยควรยึดมั่นในหลักความเป็นกลางทางวิชาการ และหลีกเลี่ยงการรับทุนจากบริษัทอาหารฯ ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนโดยตรง โดยเฉพาะในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือกิจกรรมของผู้ให้ทุน และมีการประกาศหรือเปิดเผยที่มาของแหล่งทุนวิจัยอย่างเป็นระบบทั้งในรายงานวิจัย บทความทางวิชาการ และสื่อสารสาธารณะ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ผู้อ่านสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ด้วยตนเอง

2

หน่วยงานให้ทุนควรมีระบบทุนวิจัยที่ตั้งอยู่บนฐานผลประโยชน์สาธารณะ และส่งเสริมการเคลื่อนไหวทางวิชาการของนักวิจัย รวมทั้งฝึกอบรมผู้ใช้ข้อมูลวิทยาศาสตร์ รวมถึงนักข่าว เพื่อลดอิทธิพลของบริษัทอาหารฯ ต่องานด้านวิทยาศาสตร์

3

ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งหรือสนับสนุนหน่วยงานกลางด้านวิชาการ ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล จากหลายแหล่งอย่างอิสระโดยไม่ขึ้นตรงต่อกลุ่มผลประโยชน์ใด และต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ทางวิชาการ เช่น การทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิเคราะห์อภิमान (meta-analysis) รวมทั้ง มีภารกิจสำคัญในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่อ้างอิงจากหลักฐานเชิงประจักษ์ ยึดหลักความโปร่งใส เปิดเผยกระบวนการทำงาน และมีความน่าเชื่อถือในสายตาทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคเอกชน

4

บริษัทอาหารฯ ทำวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้วยการใช้เทคโนโลยีและสารเคมีต่างๆ การปรับสูตร และการวิจัยและพัฒนาเนื้อจากพืช แต่ไม่ได้ข้อมูลเปิดเผยเกี่ยวกับสูตรหรือการปรับสูตร ดังนั้น บริษัทอาหารฯ ควรจัดทำทะเบียนสูตรอาหารและการปรับสูตรหรือการทดลองในการวิจัยและเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

3 กลยุทธ์ทางการตลาด

กลุ่มบริษัทอาหารฯ ใช้กลยุทธ์การตลาด ได้แก่

กรมอนามัยมีการจัดทำร่างพระราชบัญญัติควบคุมการตลาดอาหารและเครื่องดื่ม

ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเด็กที่ครอบคลุมการโฆษณาในทุกช่องทาง การสื่อสาร ตลอดจนการห้ามใช้กลยุทธ์การตลาด เช่น การใช้ผู้มีชื่อเสียง เช่น ดารา นักร้อง นักแสดง อินฟลูเอนเซอร์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยการลดแลกแจกแถม หรือการใช้ภาพการ์ตูนบนบรรจุภัณฑ์ ดังนั้น ควรเร่งออกร่างกฎหมายดังกล่าวอย่างเร่งด่วน

4 กลยุทธ์ห่วงโซ่อุปทานและการจัดการของเสีย

บริษัทอาหารฯ ดำเนินกลยุทธ์ห่วงโซ่อุปทานด้วยการควบคุมระบบการผลิตและการจำหน่าย ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ได้แก่

1 การขยายหรือควบคุมผู้ผลิตในกระบวนการต้นน้ำ ผ่านการซื้อกิจการ การลงทุนในบริษัทย่อย และการทำสัญญากับคู่ค้า เช่น เกษตรพันธสัญญา เพื่อสร้างความมั่นคงด้านวัตถุดิบ และควบคุมต้นทุน

2 การขยายและควบคุมกระบวนการปลายทาง โดยการลงทุนในระบบขนส่งหรือโลจิสติกส์ และการผลิตในประเทศต่างๆ รวมถึงการให้สิทธิแฟรนไชส์แก่ผู้ประกอบการท้องถิ่น เพื่อขยายการกระจายสินค้าอย่างเป็นระบบ

3 ด้านการจัดการของเสีย บริษัทอาหารฯ มีมาตรการควบคุมการจัดการของเสีย แต่ยังมีภาระเมตริกกฎหมายสิ่งแวดล้อม เช่น การปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ การเผาหลังการเก็บเกี่ยว ผลผลิตที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ

ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1 คณะกรรมการแข่งขันทางการค้า (กขค.) ควรติดตามการบังคับใช้กฎหมายและจัดเวทีรับฟังความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงกฎหมายให้ครอบคลุมการผูกขาดหรือมีอำนาจเหนือตลาด คำวินิจฉัยกรณีการควบรวมกิจการต้องเปิดเผยความเห็นกรรมการเป็นรายบุคคล และเสนอรายงานต่อรัฐสภาก่อนการจัดสรรงบประมาณประจำปี และควรกำหนดให้ใช้ข้อมูลสินทรัพย์หรือยอดขายของกิจการที่ควบรวมกันแทนการอ้างอิงเพียงส่วนแบ่งตลาด รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายเพื่อต่อต้านการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรมด้วยการให้รางวัลบริษัทอาหารฯ ที่มีการดำเนินธุรกิจที่ดี

2 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ควรกำหนดให้บริษัทจำกัดมหาชนต้องเปิดเผยข้อมูลบริษัทที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานของบริษัทจำกัดมหาชน เพื่อให้กระบวนการทางห่วงโซ่อุปทานมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ และควรจัดทำทะเบียนผู้ถือหุ้นที่แท้จริงเพื่อเพิ่มความโปร่งใสของการไหลเวียนทางการเงินระหว่างประเทศ

3 การจัดการของเสีย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมจำเป็นต้อง

> พัฒนาโครงสร้างการกำกับดูแลธรรมาภิบาลจากล่างขึ้นบน ด้วยการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของการกำกับดูแลให้เป็นแบบความร่วมมือแบบพหุภาคีที่กระจายอำนาจให้ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทอาหารฯ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

> ใช้เทคโนโลยีในการตรวจสอบการจัดการของเสีย

> จัดตั้งกองทุนเยียวยาความเสียหายจากมลภาวะตามร่างพระราชบัญญัติโรงงาน ในขณะที่บริษัทอาหารฯ ควรเปิดเผยข้อมูลการจัดการของเสียแก่สาธารณะ

5 กลยุทธ์แรงงานและการจ้างงาน

กลุ่มบริษัทอาหารฯ ใช้กลยุทธ์แรงงานและการจ้างงาน ได้แก่

1 การบันทึกภาระเบียด ตลาดแรงงาน

ด้วยการขีดขวางการจัดตั้งสหภาพแรงงาน เช่น การเลิกจ้างผู้ผลักดันสหภาพแรงงาน หรือการซื้อแล้วยุติบทบาทสหภาพแรงงาน

2 การจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม

โดยเฉพาะในบริษัทย่อย เช่น การไม่จ่ายค่าล่วงเวลา การไม่ให้พักตามสิทธิ และความพยายามหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบเมื่อเกิดอุบัติเหตุในที่ทำงาน

3 การเข้าถึงการเยียวยา ที่ไม่มีประสิทธิภาพ

แม้มีระบบร้องเรียนภายในและใช้กลไกภาคประชาสังคมช่วยรับเรื่องร้องเรียน แต่กลับไม่มีการตอบสนองข้อร้องเรียนอย่างเป็นทางการ และภาคประชาสังคมอาจขาดความเป็นอิสระในการดำเนินงานด้านการร้องเรียนเพราะได้รับการสนับสนุนจากบริษัท

4 สภาพแวดล้อมการทำงาน ที่ไม่ปลอดภัยและไม่ดีต่อสุขภาพ

ทั้งทางร่างกายและจิตใจ เช่น การยืนทำงานนาน ยกของหนัก และความกดดันจากยอดขาย นอกจากนี้ การขาดการตรวจสอบด้านแรงงานจากหน่วยงานภายนอก ทำให้การคุ้มครองแรงงานในสถานที่ปฏิบัติงานขาดความโปร่งใสและไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และมาตรฐานสิทธิมนุษยชน

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1 ส่งเสริมการจัดตั้งสหภาพหรือเครือข่ายแรงงานให้มีความเข้มแข็ง เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกป้องกันการละเมิดสิทธิแรงงานจากภาคเอกชน

3 บังคับใช้กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 และกำหนดให้การตรวจแรงงานดำเนินการแบบไม่แจ้งล่วงหน้า รวมทั้งเผยแพร่ผลผ่านช่องทางสาธารณะ เช่น สื่อออนไลน์ของกรมฯ เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและลดการบิดเบือนข้อมูลการตรวจสอบ และจัดตั้งกลไกกลางที่ประกอบด้วยตัวแทนจากภาคประชาสังคม เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและลดอคติที่อาจเกิดจากการตรวจสอบโดยภาครัฐฝ่ายเดียว

2 ขยายโครงสร้างการมีส่วนร่วมจากไตรภาคีเป็นเบญจภาคี โดยให้ภาควิชาการและภาคประชาสังคมเข้ามาร่วมในกระบวนการตัดสินใจนโยบายแรงงาน เพื่อเพิ่มความสมดุลและลดความเสี่ยงของการแทรกแซงจากนายจ้างในตัวแทนลูกจ้าง

4 บริษัทอาหารฯ ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งไม่เพียงเป็นข้อกำหนดทางกฎหมายเท่านั้น โดยคำนึงถึงพันธะทางจริยธรรมในการปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยของแรงงานตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน

6 กลยุทธ์การจัดการทางการเงิน

กลุ่มบริษัทอาหารฯ ดำเนินกลยุทธ์ การจัดการทางการเงิน 4 วิธี ได้แก่

1 การใช้วิธีลดการจ่ายภาษี อย่างถูกกฎหมาย

ผ่านการปรับสูตรผลิตภัณฑ์
การใช้ผลขาดทุนสะสม และ
การบริจาคเพื่อสิทธิประโยชน์
ทางภาษี

2 การควบรวมกิจการ และจำกัดการแข่งขัน

ด้วยการเข้าซื้อกิจการในห่วงโซ่อุปทาน
และการเลียนแบบสินค้านวัตกรรม
จากผู้ประกอบการรายย่อย

3 การส่งเสริมสินเชื่อและหนี้

ผ่านความร่วมมือกับธนาคาร
เพื่อสนับสนุนบริษัทในเครือหรือ
ผู้ประกอบการรายย่อยที่เกี่ยวข้อง

4 การใช้ประโยชน์จากนโยบาย ส่งเสริมการลงทุนของรัฐ

เช่น การยกเว้นภาษีและเงินอุดหนุน
จากภาครัฐในการดำเนินธุรกิจ
นอกจากนี้ บริษัทข้ามชาติ
ยังเชื่อมโยงกับแหล่งทุนระดับโลก
เพื่อเสริมความแข็งแกร่งด้านการคลัง

ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1 กรมสรรพากรควรกำหนดให้มีการเก็บภาษี
สรรพสามิต เพื่อเพิ่มราคาผลิตภัณฑ์ที่มีสารที่ส่งผล
ต่อสุขภาพ เพื่อลดการบริโภค เช่น ภาษีสารให้
ความหวานเช่นเดียวกับน้ำตาล และตรวจสอบการใช้
ขาดทุนสะสมและการบริจาคเพื่อลดหย่อนภาษีให้
โปร่งใสและเกิดประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริง

2 กรมทรัพย์สินทางปัญญาควรเร่ง
คุ้มครองสิทธิของผู้ประกอบการ
รายย่อย ผ่านระบบจดสิทธิบัตรแบบ
เร่งด่วน การลดค่าธรรมเนียม และให้
คำปรึกษาทางกฎหมายฟรีรวมถึงส่งเสริม
“ธุรกิจจริยธรรม” ด้วยการให้รางวัลแก่
บริษัทอาหารฯ ที่ไม่ละเมิดลิขสิทธิ์

3 ธนาคารแห่งประเทศไทยและกระทรวงการคลังควร
ตรวจสอบการใช้สินเชื่ออย่างโปร่งใส และธนาคารเพื่อ
การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรสนับสนุนเกษตรกร
ผ่านระบบหลักประกันทางธุรกิจ

4 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและ
กรมสรรพากรควรกำหนดให้บริษัท
ที่ได้รับสิทธิประโยชน์การลงทุนจาก
ภาครัฐ ต้องรายงานผลกระทบทาง
เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม พร้อมมี
ระบบประเมินความคุ้มค่าต่อสังคมไทย
เพื่อให้การสนับสนุนจากรัฐนำไปสู่ผลลัพธ์
ทางสังคมอย่างแท้จริง

5 คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
ควรให้สิทธิประโยชน์และสนับสนุน
บริษัทอาหารฯ ที่ผลิตอาหารที่ดีต่อ
สุขภาพ

7 กลยุทธ์การบริหารจัดการชื่อเสียง

กลุ่มบริษัทอาหารฯ ดำเนินกลยุทธ์การบริหารจัดการชื่อเสียงอย่างเป็นระบบ โดยอิงแนวคิดความยั่งยืน ตามนโยบายสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล และเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้แก่

ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังต่อไปนี้

- 1** หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับความร่วมมือกับภาคเอกชน เช่น การห้ามรับทุนหรือการสนับสนุนจากบริษัทอาหารฯ โดยเฉพาะในหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล ห้ามปรากฎโลโก้ผลิตภัณฑ์หรือบริษัทในกิจกรรมของรัฐ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกระบวนการจัดทำงบประมาณและการประเมินโครงการต่างๆ ของหน่วยงานของภาครัฐทุกหน่วยงาน
- 2** หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดให้การทำ CSR ของบริษัทอาหารฯ เป็นส่วนหนึ่งของการทำการตลาด ซึ่งบริษัทต้องไม่ใช่เพื่อการโฆษณาหรือการทำการตลาดของบริษัท
- 3** คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติควรจัดสรรงบประมาณในกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยมาเป็นสวัสดิการให้แก่ผู้สื่อข่าว รวมถึงควบคุมการจ้าง “นักเขียนผี” ด้วยการเปิดเผยกำหนดให้ตัวตนผู้เขียนการใช้เทคโนโลยีตรวจสอบบทความที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนและสื่อต่างๆ และการจัดทำฐานข้อมูลผู้เขียนเพื่อสร้างความโปร่งใสในการสื่อสารต่อสาธารณะ
- 4** สำนักข่าวควรแยกบทบาทฝ่ายข่าวออกจากฝ่ายการตลาดภายในองค์กรสื่อ เพื่อคงไว้ซึ่งความเป็นอิสระในการนำเสนอเนื้อหา
- 5** ภาคประชาสังคมควรเปิดโปงและลดความชอบธรรม ของความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นเท็จ รวมถึงกิจกรรม CSR ที่สร้างภาพ

บริษัทอาหารฯ มีส่วนในการปรับเปลี่ยนระบบอาหารและ
ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายด้านสุขภาพและความยั่งยืน
ในระยะยาว⁽⁵⁾ ประเทศไทยจำเป็นต้องทบทวนบทบาทและ
การมีส่วนร่วมของบริษัทอาหารฯ ในทุกกลยุทธ์ให้ม
ีความรอบคอบ ยึดหลักผลประโยชน์สาธารณะ และใช้หลักฐาน
วิชาการทางสุขภาพเป็นฐานในการกำหนดนโยบายเพื่อปกป้อง
สิทธิด้านสุขภาพของคนในสังคมไทยในระยะยาวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. Moodie R, Stuckler D, Monteiro C, Sheron N, Neal B, Thamarangsi T, et al. *Profits and pandemics: prevention of harmful effects of tobacco, alcohol, and ultra-processed food and drink industries*. The Lancet. 2013;381(9867):670-9.
2. นงนุช จินดารัตนาภรณ์, วีรภาคย์ ชำศิริพงษ์, สลักจิต ชื่นชม. *โครงการศึกษาปัจจัยทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ: กลยุทธ์การค้าเน้นธุรกิจของกลุ่มบริษัทอาหารแปรรูปพิเศษ*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล; 2568.
3. Friel S, Collin J, Daube M, Depoux A, Freudenberg N, Gilmore AB, et al. *Commercial determinants of health: future directions*. Lancet. 2023;401(10383):1229-40.
4. นัทศน์ ศิริโชติรัตน์. *ตัวกำหนดพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ และนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ; 2568.
5. Swinburn BA, Kraak VI, Allender S, Atkins VJ, Baker PI, Bogard JR, et al. *The Global Syndemic of Obesity, Undernutrition, and Climate Change: The Lancet Commission report*. The Lancet. 2019;393(10173):791-846.

ข้อจำกัดความรับผิดชอบทางวิชาการ

- Policy Brief นี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ: กลยุทธ์การค้าเน้นธุรกิจของกลุ่มบริษัทอาหารแปรรูปพิเศษ ซึ่งเป็นการใช้งานทางวิชาการของหน่วยงานและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเด็นการวิจัยนี้เท่านั้น
- Policy Brief นี้ เขียนขึ้นจากการรวบรวมผลงานวิจัยทางวิชาการและความรู้ทางด้านปัจจัยทางการค้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ที่สามารถเข้าถึงได้ และมีวิจัยนำข้อมูลต่างๆ มาประกอบ เพื่อเป็นกรณีศึกษาทางวิชาการ มิได้มีเจตนาดูหมิ่น เหยียดหยาม หรือทำให้ฝ่ายใดต้องได้รับความเสียหาย และไม่ได้เป็นการโฆษณาบริษัทอาหารฯ แต่อย่างใด ทั้งนี้หน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยไม่มีส่วนรับผิดชอบในเนื้อหา เพราะเป็นผลงานทางวิชาการของทีมวิจัย หากมีการผิดพลาดหรือก่อความเสียหายขึ้น ทีมวิจัยยินดีรับผิดชอบภายใต้ขอบเขตของความเป็นวิชาการ